NAUJIENOS

PASAULIO LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100

Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LXVII — Price 25c — Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, October 29, 1980 — Nr. 209

TURKIJOS KARIAI PATEISINO PERVERSMĄ

PAAIŠKĖJO DUOTI NAUJI KYŠIAI BILLY CARTERIUI IŠ LIBIJOS

50,000 DOLERIŲ BUVO ĮTEIKTA PER PALESTINOS IŠLAISVINIMO ORGANIZACIJOS VADUS

WASHINGTON (AP) — Washington Quarterly žurnalo vyk domasis redaktorius Michael Ledeen ir buvęs Nevsweek žurnalo užsienio korespondentas Arnaud de Borchgrave parašė New Republic laikraštyje straipsnį, kad prezidento Jimmy Carterio brolis Billy Carteris praeitų metų rugsėjo mėnesį lankėsi Libijoj ir turėjo keletą pasikalbėjimų su PLO vadais — Yasir Arafatu ir George Habash. G. Habash yra teroristų organizacijos, žinomos Populiaraus Fronto var du, vadas. Jie įteikė Billy Carteriui $50,000, kuriuos parūpino Libijos valdžia su diktatoriaus Moammar Chadafi žinia.

Nei Senato komitete, nei Teisingumo departmento bylose ši suma nefiguravo. Michael Ledeen buvo pakviestas į Senato subkomitetą, kuriame jis po prie saika pakartojo faktus, išdėstytus New Republic laikraštyje ir pažadėjo atsakyti į klausimus Senato komitete, tyrinėjančiame Billy Carterio ryšius su Libija.

Komitete nustatyto, kad Billy Carteris gavo iš Libijos valdžios $220,000 paskolos. Autoriai tvirtina, kad diktatorius Chadafi pareiškė, jog duodamos dovanos bus sugrąžintos teikiant įvairias paslaugas dabar ir ateityje. Taip pat nustatyta, kad pirmoji Billy Carterio kelionė į Libiją įvyko 1978 metais pro Romą. Jis tada pareiškė Libijos ambasadoriui Romoje, kad nekeliaus į Libiją, jei nebus sumokėta $50,000 kelionės išlaidoms. Ta suma jam buvo sumokėta.

Billy Carteris pareiškė, kad jis nebuvo susitikęs su Yasir Arafatu, o susitikimas su George Habash buvo grynai socialaus pobūdžio. Visus pinigus, gautus iš Libijos valdžios, jis jau pranešė Senato komitetui.

— Pirmadienį Zambijoj numalšintas sukilimas, tikslu nuversti prezidento Kenneth D. Kaunda valdžią. Sulaikyta virš 40 sukilėlių, kurių dalis buvo iš Zairės respublikos.

— Užsidegė JAV Statistikos biuro Brooklyno įstaiga. Manoma, kad buvo padegti šį pavasarį įvykusių gyventojų surašymo duomenys.

— Graikija vėl grįžta į Jungtines Tautas ir bendromis jėgomis gins Šiaurės Atlanto Sąjungos valstybes.

KALENDORĖLIS

Spalio 29: Euzebija, Maksimilijonas, Tolvydė, Barutis.

Saulė teka 6:18, leidžiasi 4:50.

Oras vėsus, giedras.

GENERAL MOTORS PRARADO $567 MILIJONUS

DETROITAS, Mich. — General Motors bendrovės trečiojo šių metų ketvirčio atskaitomybė rodo, kad šį ketvirtį bendrovė prarado 567 milijonus dolerių.

Bendrovė daugumoje gamina automobilius, bet šiais metais josios gamyba dar neina visoje pilnumoje, kaip ji būtų norėjusi. GM pradėjo gaminti mažesnius automobilius, kurie suvartotų žymiai mažiau gazolino, bet šie automobiliai dar negali prilygti tiems mažiems japonų ir vokiečių gaminamiems automobiliams.

Amerikiečiai nepajėgia automobilių taip pigiai pagaminti, kaip juos pagamina japonai. Vokiškas Volkswagen yra didžiausias GM gaminamų automobilių konkurentas. Be to, japonai pigiau įsigyja plieną, reikalingą mašinoms statyti. Jeigu GM būtų galėjusi parduoti visas tas galingas mašinas, kurias ji gamino, kai gazolinas buvo žymiai pigesnis, tai ji būtų nenusmukusi į tokius didelius nuostolius.

Pirmiausia pradėjo negaluoti Chrysler bendrovė, vėliau pradėjo skustis Fordo bendrovė, o dabar to paties likimo sulaukė ir GM — pati didžiausioji mašinų gamybos bendrovė pasaulyje.

VARO AGITACIJĄ PRIEŠ JAV

BELGRADAS, Jugoslavija. — Jugoslavijon suvažiavo 80 Jungtinių Tautų atstovų įvairiems mokslo ir kultūros reikalams aptarti. Atvažiavo ir palestiniečių vadas Jasir Arafatas. Jis kalbėjo virš valandos, bet jo kalbos svarbiausieji argumentai buvo aiškiai nukreipti prieš JAV. Jis tvirtino, kad JAV yra vienintelė valstybė, kuri pritaria Izraelio vedamai politikai. Jis kalbėjo daugiau prieš JAV, negu prieš Izraelį. Visa eilė delegatų, klausiusių Arafato kalbą, gana ilgai jam plojo.

Generolas Kenan Evren vadovavo premjerą S. Demirel valdžios nušalinimui, bet karo vadų susirinkimas pateisino jo žingsnį. Jį pagyrė už labai humanišką nušalinimą bejėgės vyriausybės.

Pastatas-kalnas Tokijo mieste. Kalnų lipimo priemonių gamintojas įrengė tokią sieną savo dideliame pastate, kad sportininkai galėtų išbandyti kaip lipti į kalną.

ISLAMIŠKAS SEIMAS ATIDĖJO AMERIKIEČIŲ PALEIDIMĄ

IRANIEČIAI PATYS SKELBIA, KAD IRAKO KARIUOMENĖ VERŽIASI PIRMYN

TEHERANAS, Iranas. — Pirmadienį islamiškas Irano parlamentas buvo susirinkęs dviem posėdžiams. Pasitarimai ėjo už uždarų durų. Nieko nepaskelbta, bet manoma, kad buvo svarstomas Juntginių Tautų generalinio sekretoriaus K. Waldheim priminimas, kad reikia paleisti visus suimtus amerikiečius. Jei išleis tik 40, o pasiliks 12, tai JAV neatšaldys Irano vertybių Amerikos bankuose.

Prezidentas Bani Sadr ir keli įtakingi kariuomenės vadai yra linkę išleisti Amerikos suimtuosius, nes Iranui būtinai reikalingi ginklai.

Teherano radijas antradienį pranešė, kad Irako kariai pasistūmė pirmyn 16 mylių. Iraniečiai neturi pakankamai ginklų ir amunicijos, jie nepajėgia pasipriešinti gerai apsiginklavusiems irakiečiams. Irano pozicijas gynusieji kariai buvo priversti pasiduoti. Iranui reikia šovinių.

LENKAI DARBININKAI RUOŠIASI STREIKUI

DANCIGAS, Lenkija. — Lenkijos teismas, sutikęs registruoti Lenkijos darbininkų uniją, gerokai pakeitė nuostatus laisvai darbininkų unijai steigti. Teisėjas įrašė, kad ta unija turės pripažinti specialias privilegijas komunistų partijos nariams.

Lešek Walesa pareiškė protestą prieš tokią savavalią ir pareiškė, kad jis ruošia skundą Aukščiausiajam teismui. Po to darbininkai jau pradės galvoti kaip kitaip ginti savo teises. Labai galimas daiktas, prisieis ir vėl skelbti didesnį streiką.

FILIPINIETIS NENORI VAŽIUOTI NAMO

CHICAGO, Ill. — Filipinietis Prospero G. Gotlavera, atvažiavęs į Chicago mokytis meno, pradėjo dirbti Filipinų konsulate Chicago. Dabar paaiškėjo, kad jis jau visai nenori važiuoti namo. Vakar jis atėjo į Imigracijos įstaigos ofisą ir pareiškė, kad jis nenori važiuoti atgal į Filipinus.

Filipinų konsulate jis jau dirba nuo 1973 metų. Jis gal būtų ir toliau dirbęs, bet konsulato tarnautojai jį sučiupo su opozicine literatūra. Jis labai norėtų važiuoti namo, bet prie dabartinio prezidento jis nenori važiuoti. Pasirodo, kad jau keleri metai jis, bedirbdamas konsulate, siuntinėjo prieš prezidentą Marcos nukreiptą literatūrą.

Gotlavera, sulaukęs 30 metų, prašo jį skaityti politiniu emigrantu, bijančiu važiuoti atgal į Manilą.

PIRMADIENĮ PARVEŽĖ 30 AMERIKIEČIŲ

MIAMI, Fla. — Kelias savaites buvo planuojama parvežti iš Kubos 30 amerikiečių. Buvo kalbama, kad tai bus atlikta trečiadienį, bet kai viskas buvo anksčiau paruošta, nutarė ilgiau nelaukti ir lėktuvas, nuskridęs į Havaną, visus parvežė į Miami pirmadienį. Vėliau paaiškėjo, kad ne visus parvežė. Paskutiniu metu trys amerikiečiai atsisakė į JAV grįžti, jie sakėsi būsią saugesni Kuboje.

Keturi iš grįžusiųjų buvo pagrobę Amerikos lėktuvus ir nuskridę į Kubą. Tai federaliniai pareigūnia tuos pačiame lėktuve sulaikė.

NEVYKĘS POLITIKAS NEAPSIEIS BE KALĖJIMO

CHICAGO, Ill. — Biznierius Anthony Robert Martin-Trigona labai norėjo patekti į Kongresą. Pradžioje norėjo patekti į Atstovų rūmus, o vėliau bandė patekti į Senatą, bet niekas už jį nebalsavo. Rinkiminei propagandai jis išleido dideles sumas, bet priešrinkiminė propaganda mažai jam padėjo.

Praeitą pirmadienį teismas priėjo išvados, kad jis kaltas pasisavinimu $267,738 čekio. Jis dirbo kartu su kitais dviem draugais, bet kai gavo didelį apdraudos čekį, tai padėjo kitų savo bendradarbių parašus, gavo pinigus ir pradėjo politikauti. Buvo įsitikinęs, kad Senatas jį išgelbės nuo klaatos, bet jam nepavyko.

Tas pats Trigona jau rugpiūčio mėnesį buvo patupdytas į Danville kalėjimą 12-kai metų už pašto panaudojimą apgaulei. Paštas nešiojo jo laiškus su "gerais" pasiūlymais, o jis žėrė pinigus, bet kai paaiškėjo apgaulė, tai buvo nubaustas.

Du maršalai turėjo jį atvežti iš Danville kalėjimo į Chicagą, kad teisėjas galėtų pilnai nustatyti, kaip jis nusinešė dviejų biznierių pinigus.

— Metropolitan Operos muzikai 78:11 balsų dauguma priėmė naują kontraktą, pasirašytą 4 metams. Jų alga bus pakelta 9%. Dabar muzikai gavo $525 į savaitę už grojimą pastatymuose bei koncertuose. Už repeticijas mokama atskirai.

—Afganistano diplomatas Achtar Mohammed Paktiawal, dalyvavęs Unesco konferencijoje Belgrado mieste, pasmerkęs Sovietų okupaciją, pasitraukė į Vakarų Vokietiją.

KONSTITUCIJĄ LAUŽĘ SEIMO ATSTOVAI TURĖS AIŠKINTIS TEISME

TURKŲ KARINĖ VADOVYBĖ PRIPAŽĮSTA TEISINIUS PRINCIPUS, DARO IŠIMTIS

ANKARA, Turkija. — Pirmadienį baigė savo posėdžius turkų karinė vadovybė ir oficialiai pateisino turkų saugumo tarybos ir kariuomenės vyriausio štabo nutarimą pašalinti buvusią vyriausybę, nepajėgusią suvaldyti žudynių ir teroro aktų visame krašte. Pradžioje karinė vadovybė įspėjo premjerą Suleimaną Demirel imtis priemonių prieš veikiančius teroristus, bet karių įspėjimas premjero nepaveikė.

Perversmas buvo pravestas štabo viršininko, saugumo tarybos ir keturių ginklų rūšių karo vadų įsakymu, o vėliau visus perversmo reikalus pavedė generolo Kenan Evren vadovybei. Šiandien visos Turkijos provincijos yra karių žinioje. Provincijų kariuomenės vadai susirinko į sostinę, kur buvo aptartas perversmo reikalas, atpasakoti tikslai ir pasiekti rezultatai.

Ankstesnės Turkijos vyriausybės norėjo papildomų įstatymų, bet jos neturėjo pakankamai atstovų parlamente. Teroristai, prisidengdami įvairiomis lengvatomis, žmones žudė ir b paliovos tvarką ardė, o vyriausybė vis nepajėgė pravesti papildomų įstatymų.

Suvažiavusieji kariai pateisino vyriausybės nušalinimą, pagyrė generolą Kenan Evren u labai taktišką perversmo pravedimą, logiškus aiškinimus ir labai santūrius žingsnius, už j atsisakymą stoti naujos vyriausybės priešakyje. Visa tai buv pripažinta ir dar išaiškinta, ka jis elgėsi pagal kilnias Kemal Pašos tradicijas.

Reikalas šiek tiek susipynė kai kilo naujos konstitucijo klausimas. Karinė vadovybė buvo pasiūliusi įvesti naują laiki naną konstituciją. Nauja konstitucija negalėjusi daug skirsti nuo 1961 metų konstitucijo: Tada kariai pasiūlė patvirtint 1961 metų konstituciją, patai syti padarytas klaidas, atimti i mulų ir kitų fanatikų ginklus i įdėti kelis paragrafus, liepian čius vyriausybei imtis priemo nių nenutolti nuo Kemal Pašo paskelbtos konstitucijos pa grindų.

Buvęs premjeras Demirel turės aiškintis teisme už konstitucijos laužymą. Jis leido koalicijos fanatiškai grupei kartą savaitėje melstis Hagia Sophie muziejaus rūmuose.

SIŪLO IRANUI IR IRAKUI TAIKYTIS

BEIRUTAS, Libanas. — Karas tarp Irano ir Irako verčia visas Artimųjų Rytų valstybes aptarti savo poziciją ir stiprinti savo gynybą, kad nepatektų į labai pavojingą poziciją.

Izraelio atstovai, atvykę į Kairą, prašo prezidentą Sadatą imtis priemonių galimai greičiau spręsti palestiniečių problemas, kad arabų kraštai ir vėl neįsiveltų į karą. Visiems aišku, kad Sovietų Sąjunga padeda ne tik Iranui, bet ir Irakui, kad abi valstybės netektų jėgų, susilpnėtų, o tada rusų divizijos labai lengvai galėtų užimti abi valstybes ir jų turtingas naftos versmes.

Irakas yra pasiruošęs išklausyti arabų taikos šalininkus, bet jie turi bėdos su Iranu. Arabai nieko negali padaryti, jeigu Irano vyriausybė neįsileidžia taikos šalininkų. Iraniečiai nenori kalbėti apie jokią taiką su Iraku, kol Irako kariai nebus išvyti iš Irano teritorijos. Iranas nenori kalbėti apie tai, kad 1975 metais Irano šachas Reza Pahlevi pasisavino viso Arabistano suverenines teises ir pagrobė versmes. Jasir Arafatas važinėja į vieną ir kitą kariaujančią valstybę, patardamas nutraukti karo veiksmus ir nukreipti visą energiją prieš Izraelį, bet niekas jo neklauso.

— JAV Distrikto teisėjas Prentice H. Marshal įsakė priimti išbandymui 11 metų mergaitę Karen O'Connor į MacArthur mokyklos, Prospect Heights, Ill., berniukų krepšininio rinktinę. Mokykla nuosprendį apeliavo.

Hagia Sophia buvo paskelbta Turkijos muziejumi, tokia ją ir toliau palikti. Uždrausta Turkijos vyriausybėms leisti bet kokiai sektai tame muziejuje melstis ir sakyti kurstančius pamokslus.

Vyriausybė davė tris dienas sunešti visus ginklus karo komendantams, policijai arba kiems pareigūnams. Gyventojai sunešė daug ginklų, bet turima žinių, kad ne visi sunešti. Kas bus surastas su ginklais, bus smarkiai baudžiamas.

Kariai nenori kištis į savivaldybes, bet jie negali leisti bet kuriai grupei ardyti demokratinės tvarkos, negali leisti vieniems žudyti kitus.

Ruošiamos bylos 23 parlamento nariams, siekusiems panaikinti 1961 metų konstituciją ir leidusiems niekinti Hagia Sophia muziejų. Demirel bus teisiamas už leidimą Hagia Sophia vėl paversti fanatizmo skelbimo centru.

Kariai nutarė į konstituciją įdėti paragrafą, kuris neleis bausti karių už Demirel vyriausybės nušalinimą.

Trečioji Juozo Kapačinsko knyga

Šiomis dienomis autorius jau gavo atspausdintą trečiąją savo knygą. Ji pavadinta "Spaudos baruose", kieti viršeliai, su gražiais ir įdomiais paveikslais, 216 psl., $7.

Tenka džiaugtis pastabaus ir nuoširdaus žmogaus lietuviško gyvenimo tikrove. Spausdiname Kapačinsko pokalbį su Miku Vaidyla įvairiais lietuviškos spaudos klausimais. Kad skaitytojai turėtų nuovoką apie ką ir kaip rašo, spausdiname Kapačinsko pokalbį su tuometiniu Sandaros redaktoriumi.

POKALBIAI SU MIKU VAIDYLA

Įsijungus į redakcijos darbus, kartais pasitaikydavo ir laisvesnis protarpis. Tada su leidėju M. Vaidyla ne kartą dalijomės mintimis apie įvairius mūsų visuomeninio gyvenimo reiškinius bei apie savo pačių pergyventus džiaugsmus ir vargo dienas. Nors mudviejų iki šiol buvo skirtingi užsiėmimai bei darbo aplinkybės, o gyvenimas ėjo skirtingais keliais, bet lemtis suartino bendram darbui. Abudu buvome kilę iš vieno krašto, abiem brangi gimtinė, abudu lygiai sielojomės, kad lietuviškoji spauda išeivijoje neblėstų, stengėmės, kiek išgalėdami, ją paremti ir palaikyti. Mūsų nuomonės šiuo klausimu sutapdavo, nors šiaip daugeliu kitų klausimų žymiai skyrėsi.

Besikalbant iškildavo naujų, įvairių klausimu apie ankstyvesnę lietuvių veiklą bei organizacijas. Kartą jis manęs paklausė, ar dar turiu savo išleistų knygų ("Siaubingos Dienos" ir "Išeivio Dalia"), kurias būtų gerai pasiųsti po porą egzempliorių į Tėvynės Mylėtojų Draugijos skyrius. Tuo būtų parodyta, jog centro vadovybė domisi skyriais, būtų suaktyvinta jų veikla. TMD veikla paskutiniais metais vis mažėjanti, senesnės kartos lietuviams vieniems iš šio pasaulio, kitiems iš veiklos pasitraukiant, mažėja ir veiklių kuopų skaičius. Jis turėjo galvoj šaukti seimą, nes jis buvo TMD-jos ilgamečiu sekretoriumi ir šaukdavo seimus, pasakodavo, kaip jie ir kur vykdavo, kokius reikalus svarstydavo. TMD Seimą galvojo sušaukti pavasarį, gegužės mėnesį, o prieš tai turėjo atlikti kai kuriuos organizacinius reikalus nedelsiant, tik reikėjo dar pasitarti su kitais valdybos nariais, parašant jiems laiškus, ar kitaip susisiekiant.

Po kurio laiko jam prasitariau, jog važiuoju į Rockford, Illinois, aplankyti ten gyvenančių savo artimųjų: motinos, sesutės ir brolio, tai M. Vaidyla prašė ta pačia būtinai aplankyti ten gyvenantį M. Kasparaitį, ir žymu TMD-jos veikėją, centro valdybos narį. Įpareigojo su juo pasikalbėti apie TMD-jos numatomą šaukti seimą. Tą jo pageidavimą, kaip ir daugelį kitų, pasistengiau atlikti.

1974 metų Kalėdų švenčių metu su žmona ir sūnumi, kuris tuo metu studijavo Northwestern universitete, nuvažiavom į Rockfordą pas saviškius. Mes, kad ir toliau vieni nuo kitų gyvendami, bet, motinai esant gyvai, jausdavom pareigą aplankyti, pabūti drauge, pasidalinti džiaugsmais, rūpesčiais, padėkoti už ilgametį rūpestingumą, motinišką jautrumą ir visa, ką mums yra davusi.

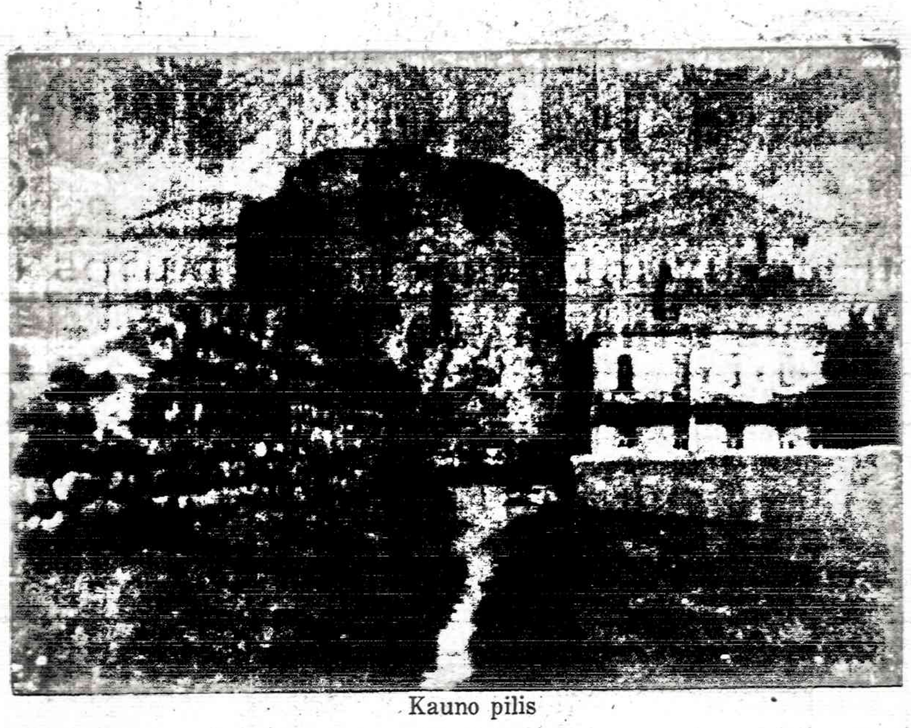

Kauno pilis

Senoji mamytė, kuri jau buvo sulaukusi brandaus amžiaus ir tų metų pabaigoj atšvenė savo devyniasdešimt ketvirtą gimtadienį, labai apsidžiaugė pamačiusi ir sveikindama prasitarė: "Na, dabar šventės bus tikrai linksmos, nes jūs esate nekasdieniniai svečiai?" Mums nusifotografavus, močiutė paklausė savo anūko, kaip jam sekėsi studijos. "Tu taip greitai išaugai, — vos galėjau pažinti".

Ji buvo paprasta kaimo moteris, bet išaugino gausią šeimą: devynis vaikus, kurie pasklido po platų pasaulį, išėjo skirtingais gyvenimo keliais. Penki iš jų mirė suaugę — laike karo Lietuvoje ir Vokietijoje. Vienas liko Lietuvoje, duktė Anelė išvyko į Kanadą, aš, atvykęs į JAV, atsikviečiau tėvus ir brolį Augustiną į Chicagą, bet jie vėliau persikėlė į Rockfordą. Motina ligi paskutinių dienų išlaikė visą proto šviesumą, nors regėjimas, klausa susilpnėjo, bet vis rūpestingai vasarą daržely augino gėles. Mes, kad ir jau metų naštos palenkti, motinai vis tiek liekame vaikai, vienodai brangūs motinos širdžiai ir laukdavo atvykstant. Mums, vaikams, buvo gera matyti, kad ji tiek daug rūpestingumo turėjo ir mūsų dvasiniam gyvenimui. Gaila — dabar jos nebeturime: mirė 1975 m. gruodžio 13 dieną.

Beviešėdamas Rockforde, aplankiau M. Kasparaitį ir su juo kalbėjausi apie AMD seimo sušaukimą. Pašnekovas šiam sumanymui pritarė, tik apgailestavo, kad dėl sveikatos vargu ar galės dalyvauti. Detaliai tą pasikalbėjimą grįžęs atpasakojau M. Vaidylai, kuris buvo TMD valdybos sekretorius ir faktiškais reikalų vykdytojas. Tada jis liepė parašyti žinutę ir talpinti "Sandaroje", kad ir kiti apie tai žinotų (žiūr. Sandara Nr. 1, 1975 m. sausio 10 d.). Cituoju visą: iš tų dienų "Sandaros" kiek išlygin ta kalba.

Aplankius Rockford, Ill., veteraną veikėją M. Kasparaitį

Švenčių metu nuvažiavau į Rockfordą aplankyti savo motinos. Tuo pačiu kartu užsukau ir pas ten gyvenantį žymų ilgametį mūsų veikėją M. Kasparaitį, kuris ypatingai pasižymėjo Tėvynės Mylėtojų draugijos veikloje. Jis šiuo metu dėl pablogėjusios sveikatos buvo priverstas siaurinti savo veiklą, tačiau atidžiai seka lietuvių kultūrinį gyvenimą. Su juo pasitarėm apie tolimesnę T. M. D. veiklą ir abu sutikom, kad reikia šaukti T. M. D. konferenciją, kurioje būtų nustatyti tolimesni darbuotės planai

J. Kapačinskas

* * *

Studentai Prancūzijoje pradeda domėtis lietuvių kalba

Studijuojantį Prancūzijoje A. Valentinavičiūtė atsiuntė laišką Tėvynės Mylėtojų draugijai. Ji rašė: "Švento Stepono Universitete, Prancūzijoje, profesoriai ir studentai labai norėtų geriau pažinti Lietuvą. Malonėkite tuoj man atsiųsti Lietuvos istoriją ir lietuvių kalbos gramatiką. Aš pagelbėčiau jiems tomis knygomis pasinaudoti".

Tėvynės Mylėtojų draugija atsišaukia prašydama prisiųsti jai minėtas knygas "Sandaros" addesu.

Vieną dieną, artėjant Vasario šešioliktajai, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dienai, ruošėmės parašyti ta proga straipsnį į "Sandarą". Nejučiomis kilo klausimas apie lietuvių pirmąją delegaciją pas JAV prezidentą Franklin Delano Roosveltą, prezidentavusį 1933—1945 metais.

Su malonumu redaktorius M. Vaidyla leidosi į šį pokalbį taręs: "Aš gerai žinau tos delegacijos sudėtį, nes pats jos sudėty buvau. o, be to, gerai prisimenu, kaip amerikiečiai sužinojo ir patyrė, kad Sovietai užgrobs ir okupuos Lietuvą". Jis pradėjo aiškinti, kaip Central Intelligence Agency (sutrumpintai CIA) įstaiga pirmoji patyrė ir apie tai pranešė prezidentui F. D. Roosveltui.

CITUOJU STRAIPSNĮ IŠTISAI

Neturėdamas ką veikti, Kongresas Washingtone pradėjo ieškoti priekabių prie CIA (CENTRAL INTELIGENCE AGENCY — žinių rinkimo agentūra), primetant jai, būk ji šnipavusi apie pavienius amerikiečius. Savaime aišku, kad tokie priekaišai tai yra nepelnyti. CIA renka žinias, reikalingas šios šalies saugumui ir politikai.

Pav., tos organizacijos žmonės išgavo tekstą slaptos nepuolimo sutarties tarp Hitlerio ir Stalino, pasirašytos 1939 m. rugpiūčio 24 d. CIA taip pat patyrė, kada Sovietai pirmą kartą okupuos Lietuvą. Kaip žinome, tai įvyko 1940 m. birželio 15 dieną.

Toji informacija tuoj buvo pateikta prezidentui Franklin D. Rooseveltui. Pastarasis gi pašaukė buvusį tuo laiku Komercijos sekretoriaus padėjėją, lietuvį Viktorą Šolį, kurio tėvai gyveno Čikagoje. Bridgeporte, netoli "Sandaros" redakcijos. Prezidentas Rooseveltas jam pasakė: "Tavo kraštas bus greitai okupuotas. Nežinau, ką jūs galėsite daryti, nes tai įvyks viduryje birželio mėnesio." Susirūpinęs Vikto. Šolis tuojau telefonavo savo tėvams Chicagoje, pranešdamas tą žinią. Motina, tuoj atbėgusi į "Sandaros" redakciją, pranešė apie tai redaktoriui M. Vaidylai, kuris, reikia pasakyti, į tai neatkreipė reikiamo dėmesio, nes, kas gi galėjo tikėti, kad ir tokia žinia galėjo pasiekti Washingtoną. O, tačiau, taip atsitiko ir tai dėka CIA, kurią dabar visi puola.

(Bus daugiau)

Announcing a new interest rate for U.S. Savings Bonds:

6½%

Here's some great news for all Americans. On June 1, 1979, the interest rate on United States Savings Bonds, Series E and H, was increased to 6½%.

This 6½% rate will apply to new Bonds and to all outstanding ones, too. For Series E Bonds that have not reached original maturity of 5 years, the improved yield will be received as a bonus when the Bonds mature. For older Bonds and Notes, and for Series H Bonds, the increase takes effect with their next semiannual interest period, beginning on or after June 1, 1979.

So you see, Bonds are getting better all the time. This new 6½% interest rate, together with the tax advantages available, makes Savings Bonds even more attractive.

And when you buy Savings Bonds through the Payroll Savings Plan at work, or the Bond-a-Month Plan where you bank, Bonds are *still* the most convenient, easiest, safest way to save.

If you haven't thought about Savings Bonds for awhile, this is the kind of news that should increase your interest.

Bonds are a better buy than ever before.

Take stock in America.

UNITED STATES SAVINGS BONDS

SP-17918

RINKIMAMS ARTĖJANT

JEI NORI TAIKOS, RUOŠKIS KARUI

Šis tvirtinimas yra iš gilios senovės. Bet, tebetinka ir dabar. Kai Amerika nėra pasiruošusi grobuoniui pastoti kelią, komunistinė Rusija žingsnis po žingsnio plečia savo imperiją.

JAV likimu besirūpinantieji amerikiečiai įsteigė Amerikos Saugumo Tarybą (American Security Counsil). Jos siekis — taika per stiprybę — jegą. Ši organizacija yra nepartinė. Jai jau priklauso 218 Kongreso ir Senato atstovų (132 resp. ir 86 demokr.). Taip pat daug žymių asmenų, ypač aukštas vietas užimančių generolų, admirolų ir kitokių laipsnių buvusių kariškių. Viso virš 250.000. Taryba jau kuris laikas tyrinėja amerikiečių pažiūras krašto saugumo klausimu. Paskutiniame pusmetyje net tarp 237.000 asmenų. Pasirinkta sekantieji klausimai:

a) Ar JAV turi būti kariškai stiprios, jei nori taikos? Gauti atsakymai: 88 nuošimčiai — taip, 9% — ne ir 3% — neapsisprendę.

) Ar JAV turi pirmauti kariniai ir techniškai prieš Sovietų S-gą? Gauti atsakymai: 65% — taip, 33% — ne ir 1% neaps.

b) Ar JAV turi pirmauti karinimo sistemą prieš Sovietų raketas: 92% — taip, 6% — ne, 3% — neaps.

d) Ar JAV turi turėti pranašesnę saugumo ir žvalgybos sistemą prieš Sovietų S-gą? Atsakyta: 68% — taip, lygią — 30%, be nus. 2%.

e)Ar JAV turi nebešelpti marksistų — sandanistų valdomą Nikaraguą? Atsakyta: 86% — nebešelp. 5% šelpti, 9% — ne apsisp.

f) Ar JAV svarbu, kad Zimbabve — Rodezija ir Pietų Afrika būtų nekomunistinės? Atsakyta: 86% — svarbu, 3% — nesv, 11%— neaps.

Kaip senatoriai ir kongresmenai yra balsavę šiais ir panašiais svarbiais Amerikos saugumą liečiančiais reikalais, sulyginus su žmonių daugumos nuomone (100 reiškia visišką sutapimą o visišką nesutapi) rodo sekantieji duomenys.

Prezidentas Jimmy Carter — 6

SENATE

California, Cranston (D)	0
Hawaii, Inouye (D)	14
Idaho. Chuch (D)	0
Iindiana Bayh (D)	11
Iowa Culver (D)	0
Missouri Eagleton (D)	22
Ohio Glenn (D)	20
Southdakota McGoven (D)	0
Vermont Leahy (D)	0

ATSTOVŲ RŪMUOSE

Arizona	
Udall(D) Dist 2	25
Arkansas	
Alexander (D) Dist. 1	25
California	
Matsui (D) Dist. 3	20
Fazio (D) Dist. 4	22
Burton. J. (D) Dist. 5	0
Burton, P. (D) Dist. 6	0
Milier (D) Dist. 7	0
Dellums (D) Dist. 8.	0
Stark (D) Dist.10	0
McCloskey (R) Dist. 12.	14
Mineta (D) Dist. 13,	10
Corman (D) Dist 21,	22
Beilenson (D) Dist, 23	0
Waxman (D) Dist 24	13
Roybal (D) Dist. 25	0
Dixon (D) Dist. 28	0
Hawkins (D) Dist. 29	11
Danielson (D) Dist. 30	10
Brown (D) Dist. 26	13
COLORADO	
Schroeder (D) Dist 1 NN	0
Wirth (D) Dist, 2	0
Kogovsek (D) Dist. 3	20
CONNECTICUT	
McKinney (R) Dist. 4	13
Ratchford (D) Dist. 5	0
Moffett (D) Dist. 6	0
FLORIDA	
Lehman (D) Dist 13	0
Fascell (D) Dist 15	10
HAWAII	
Akaka (D) Dist 2	25
ILLINOIS	
Russo (D) Dist 3	10
Fary (D) Dist 5	20
Colins (D) Dist 7	13
Rostenkowski (D) 8	25
Yates (D) 9	0
Price (D) Dist. 23	22
Simon (D) Dist 24	0
INDIANA	
Brademas (D) Dist 3	22
Hamilton (D) Dist 9	22
IOWA	
Smith (D) Dist 4	13
Harkin (D) Dist 5	0
Bedell (D) Dist 6	0
MARYLAND	
Mikulski (D) Dist 3	20
Spellman (D) Dist 5	29
Mitchell (D) Dist 7	11
Barnes (D) Dist 8	0
MASSACHUSETTS	
Conte (R) Dist 1	30
Boland (D) Dist 2	20
Early (D) Dist 3	20
Shannon (D) Dist 5	10
Markey (D) Dist, 7	0
Moakley (D). Dist 9	20
Studds (D) Dist 12	0
MICHIGAN	
Conyers (D) Dist 1	0
Pursell (R) Dist 2	25
Wolpe (D) Dist 3	0
Carr (D) Dist 6	0
Kildee (D) Dist 7	10
Traxler (D) Dist 8	29
Albosta (D) Dist 10	25
Bonior (D) Dist 12	0
Ford (D) Dist 15	11
Dingell (D) Dist 16	13
Brodhead (D) Dist 17	0
Blanchard (D) Dist 18	0
MINNESOTA	
Vento (D) Dist 4	0
Sabo (D) Dist 5	0
Oberstar (D) Dist 8	10
MISSOURI	
Clay (D) Dist 1	11
Gephardt (D) Dist 3	10
Bolling (D) Dist 5	29
Volkmer (D) Dist 9	30
NEW JERSEY	
Trompson (D) Dist 4	0
Fenwick (R) Dist 5	20
Forsythe (R) Dist 6	25
Maguire (D) Dist 7	0
Rodino (D) Dist 10	0
NEW YORK	
Downey (D) Dist 2	10
Addbbo (D) Dist 7	11
Rosenthal (D) Dist 8	0
Scheuer (D) Dist 11	25
Chisholm (D) Dist 12	0
Solarz (D) Dist 13	0
Richmound (D) Dis 14	0
Green (R) Dist 18	22
Rangel (D) Dist 19	0
Weiss (D) Dist 20	0
Garcia (D) Dist 21	0
Bingham (D) Dist 22	0
Peyser (D) Dist 23	22
Ottinger (D) Dist 24	0
McHugh (D) Dist 27	10
LaFalce (D) Dist 36	22
Nowak (D) Dist 37	10
Lundine (D) Dist 39	0
NORTH CAROLINA	
Preyer (D) Dist. 6	22
OHIO	
Hall (D) Dist. 3	10
Ashley (D) Dist. 9	25

(Nukelta į penktą puslapį)

They call it "The Overnight Wonder" for constipation.

Are you uncomfortable with your laxative? Then meet the little white pill they call "The Overnight Wonder." Just one pill at bedtime safely, surely stimulates your system's own natural rhythm. Overnight. So in the morning, you're back on the bright side. Comfortably! It's a good feeling.

What is "The Overnight Wonder"? Ex-Lax® Pills. That's right—*pills* from Ex-Lax. Look for the white box.

Use only as directed.

Ex-Lax

LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ SĄJUNGOS KONFERENCIJA

Gegužės mėn. 24-25 dienomis Čikagoje vyko LKDS konferencija. Suvažiavimas buvo gausus dalyviais, o programa buvo įvairi ir įdomi: išsamūs centro komiteto ir skyrių pranešimai, trijų buvusių sąjungos pirmininkų simpozijumas (dr. K. Šidlausko, A. Kasiulaičio ir V. Šoliūno — koordinuojamas dr. J. Meškauskio), p. St. Lušio paskaita ir gausios diskusijos rodė dalyvių ir svečių dėmesį sąjungos veiklai ir jos įnašą į bendrą Lietuvos vadavimo darbą. Vakarienė ir koncertinė dalis (R. Kasiulis, A. Kaminskas ir R. Tričytė) leido nariams ir svečiams atsikvėpti po įtemptos dienos darbo. Sekmadienį šv. mišios atnašautos J. E. vysk. V. Brizgio ir jo pamokslas apie krikščioniškąją Demokratiją netik kaip apie partiją, bet ir kaip pasaulio masto ideją visus užtikrino, kad krikščioniškoji demokratija niekad ne pasens. Jos įnašas kovoj už Lietuvos nepriklausomybę buvo didelis ir bus nemažiau reikalingas ateities Lietuvai. Be partijų tegali egzistuoti tiktai diktatūra.

Po pamaldų — bendri pusryčiai, suvažiavimo išvados — rezoliucijos sveikinimai ir baigiamasis posėdis.

Sekmadienio popiečiui naujasis centro komitetas ir svečiai buvo pakviesti į ponų Rudžių sodybą, kur turėjo progos pasidžiaugti gražia lietuviška aplinka ir buvo pavaišinti pietumis.

Vakare St. Lušys, P. Maldeikis ir V. Šoliūnas dalyvavo p. Šluto radijo programoj, kuri buvo skirta išskirtinai krikščionių demokratų veiklai.

Prie suvažiavimo parengiamų jų darbų labai daug prisidėjo Chicagos-Cicero Lietuvių Krikščionių Demokratų Skyriai.

Naujosios Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Centro Komitetas pasiskirstė pareigomis kaip seka:

V. Šoliūnas — pirmininkas
St. Lušys — vice pirmininkas
Pr. Povilaitis — vicepirmininkas (pirmininko pavaduotojas)
A. Venskus — vicepirmininkas — tarptautiniai reikalai
A. Viliušis — sekretorius
L. Jaras — iždininkas
Dr. A. Rugienė — moterų reikalai.
J. Paškus — finansai
R. Tričytė — jaunimo problemos
St. Dubauskas — organizaciniai reikalai
E. Vilimaitė — protokolų sekretorė.

* * *

Ištraukos iš ALTos pirm. dr. K. Šidlausko kalbos Čikagoj minint 40 metų sukaktį nuo Lietuvos pavergimo

"...Net iš atsakingų visuomenininkų tenka girdėti pareiškimų, kad mes nieko negalime tikėtis Lietuvos laisvinimo byloj iš Vakarų valstybių, o turime tik pasitikėti lietuvių tauta pavergtoje tėvynėje".

"Tuomet kyla klausimas, kas lietuvių tautai padės išsilaisvinti, jei jos pavergėjams bus lemta užvaldyti visą pasaulį? Kokią Lietuvos laisvinimo politiką mes galime turėti esant tokioms prielaidoms? Atrodo, kad logiška išvada būtų tokia, kad mes savo pavergtiems tautiečiams turime aiškinti, kad jie turi bendradarbiauti su savo pavergėjais, nes vis tiek jiems išeis geriau, jei jie bus lojalūs pasaulio nugalėtojams".

"Laisviems lietuviams tuomet irgi nelieka kitos išeities kaip tik bendradarbiauti su lietuviškais bolševikais".

"Minint Lietuvos pavergimo 40-ties metų sukaktį, dera pastebėti, kad toji lietuvių tautos nelaimė davė progą Amerikos lietuviams apsijungti į visas lietuvių grupes, išskyrus komunistus, apimančią Amerikos Lietuvių Tarybą".

"Amerikos Lietuvių Taryba yra pasiryžusi jungti visas Amerikos lietuvių jėgas bendram lietuvių tautos laisvinimo darbui, atmetant bet kokias totalistines pastangas sujungti Amerikos lietuvius po vieno ar kito fronto vėliava. Amerikos lietuviai perdaug ilgai yra gyvenę šiame laisvame krašte, kad kokios nors totalistinės tendencijos būtų jiems priimtinos".

"Tik bendromis pastangomis, gerbdami vieni kitų nuomones, mes vėl galėsime įdėti savo pilną įnašą, iškovoti lietuvių tautai laisvės rytą".

* * *

PLB "ieško" sanytkių su VLIKu išlyginimo

Oficialiam PLB organe "Pasaulio Lietuvis" sausio mėn. laidoje, kuris pasirodė su dideliu pavėlavimu, ir vėl draskomas Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas su dideliu įžūlymu. J. Gaila, straipsnio "Šešėliai VLIK'e" autorius, nieko nenustebino savo išmislais, tonu ir nekultūringumu. Neturėdamas jokio visuomeninio pasiruošimo, buvo kai kurių frontų įstumtas į JAV Bendruomenės Valdybos pirmininkus ir nuo to laiko pila savo paties sugalvotas pamazgas ant VVLIK'o, ALT'os ir visų tų, kurie remia šias reikšmingas ir svarbias institucijas. Mus stebina, deja, "Pasaulio Lietuvio" redakcijos palitika talpinti šios rūšies sąšlavas PLB organe. PLB valdyba ir laikraščio redakcija negali pasiteisinti nežinojimu, nes VLIK'o pirmininko dr. K. Bobelio kalba buvo išdalinta spaudai, atstovams ir svečiams, dalyvavusiems VLIK'o seime Baltimorėje gruodžio mėn. 8-9 d. d. Pirmininko kalba buvo puikiai argumentuota ir papuošta dideliais darbais ginančiais Lietuvos bylą pasaulio politinėj arenoj. Dr. K. Bobelio pranešime kiekvienas lietuvis gali pasididžiuoti VLIK'o atliekamais darbais ir dabartinės valdybos strategija svarbesniais reikalais pasitarti su mūsų diplomatais, o skiriant VLIK'o atstovus įvairiuose kraštuose tartis su vietinėmis lietuvių organizacijomis ir bendruomenėmis, kad išvengus nesusipratimų. Turbūt Gailą smarkiai pykina, kad VLIK'ą remia daugumas mūsų patriotinių organizacijų, įskaitant ir įvairių kraštų bendruomenes. Pyktis yra toks didelis, kad jo straipsnyje "Šešėliai VLIK'e" yra teisingos tiktai datos. Visa kita tėra jo galvojimo ir neapykantos produktas, kuris priimtas PLB valdybos už gryną pinigą ir platinamas po visą pasaulį. Atsakomybė už šios rūšies šmeižtus vis dėlto tenka Pasaulio L. B. valdybai.

Lietuvos komunistų partija panašiai apraše VLIK'o seimą, kaip PLB (palygink KLDS biuletenį 19 nr. "Praeities Šešėliai" su "Pasaulio Lietuvio 1980 m. sausio mėn. numerio "Šešėliai VLIK'e"). Antraščių panašumas — komunistų partijos "Praeities Šešėliai" ir Gailos "Šešėliai VLIK'e", tikėkime, tėra tiktai atsitiktinumas.

* * *

Ką svarstė L.B. politinė konferencija?

Bronius Kviklys, pasižymėjęs savo nenuosaikiais vedamaisiais "Drauge" ir nuolatiniu užpuldinėjimu VLIK'o, ALT'os ir politinių sambūrių, per kelis "Draugo" numerius garbino LB Politinę Konferenciją, įvykusią birželio mėn. Washingtono mieste. 1980 m. birželio mėn 17 d. "Drauge" paskelbė, kad ten kalbėta apie Sovietų primestą "dvigubą pilietybę", apie reikalą dažniau rašyti laiškus įstaigoms, redakcijoms, leidykloms, reikalaujant atitaisyti klaidas. Iškeltas reikalas sustiprinti informaciją svetimiesiems. Buvo pasiūlyta sujungti mūsų informacijos įstaigas ir sukurti vieną informacijos centrą. Konferencija tikrai turėjo būti "naši" ir "įdomi", nes svarstė tiek daug "naujų" dalykų.

— Bani Sadr sakosi patyręs, kad Irako kurdai siūlo ginkluoti Irano kurdus.

J. ŠILEIKA — Rašytoja Žemaitė

KITOS CIVILIZACIJOS IEŠKOJIMAS VISATOJE

(Tęsinys)

Ne vien JAV, bet ir Sovietų Sąjunga jau nuo 1960 m. pradėjo domėtis kitų civilizacijų buvimo galimybe. 1964 m. ten įvyko pirmas rusų mokslininkų susirinkimas tam klausimui apsvarstyti, o 1972 m. rugsėjo 5-11 dienomis įvyko pirmas tarptautinis SETI suvažiavimas Burokrato Astrofizikos Observatorijoje Jerivane, USSR, kuriame dalyvavo iš viso 54 mokslininkai iš JAV, Sovietų Rusijos, Anglijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos. Jie nagrinėjo ne tik kiekvieną Drake lygties nežinomą, bet ir bendrą jų skaičių, tačiau jie nepateikė naujos N vertės.

Savo diskusijų išvadoje susirinkimas parekomendavo:

1. Ieškoti signalų ir astroinžinerinės veiklos įrodymo keliuose šimtuose parinktų mūsų galaktikos artimų žvaigždžių ir apribotame skaičiuje kitų parinktų objektų, padengiant radiobangų skalę nuo matomų iki decimetro ilgio bangų ir panaudojant didžiausius astronominius instrumentus.

2. Ieškoti signalų iš galingų šaltinių kitose galaktikose.

3. Tyrinėti minimalio triukšmo sritį mažesnėse už milimetro ilgio bangose tikslu nustatyti jų tinkamumą kitų civilizacijų sekimui.

4. Yra pageidaujamos sekančios studijos; a. decimentro ilgio bangos teleskopo su nemažiau už 1 kv. kilomentro efektyviu plotu; b. milimetro ilgio bangos teleskopo su nemažiau už 10 000 kv. metrų efektyviu plotu; c. mažesnės už milimetrą bangos teleskopo su 1 000 kv. metrų plotu; d. infraraudonų bangų telespopo su 100 kv. metrų efektyviu plotu.

5. Sukurti sistemą, pastoviai sekančią visą dangų.

1974 m. NASA įsteigė tarpžvaigždinės komunikacijos studijų grupę prie Ames Tyrimo centro, Muffet Field, Kalif. Ta grupė sušaukė mokslininkų šešis pasitarimus tikslu sistematiškai ištirti, kiek pagrįsti pagrindiniai kriterijai ir aksiomos, surištos su kitų civilizacijų atradimo programa; išvardinti priežastis, kurios pateisina tą ieškojimą, numatyti pasisekimo vertę bei nepasisekimo pasėkas.

Tuose posėdžiuose dalyvavo 16 mokslininkų: po du iš Massachusetts Technologijos instituto, universiteto, Kalifornijos Technologijos instituto, Cornell universiteto; po vieną iš Harwardo universiteto, Michigano universiteto; po vieną iš Harwar-Cruz universiteto, Kalifornijos Berkeley universiteto, AVCO Everett Tyrimo loboratorijos, Valstybinės Radio Observatorijos Green Bank'e, Sprausminių Variklių laboratorijos ir Hewlett-Packard bendrovės.

Posėdžiautojų principiniai nutarimai, trumpai suglaudus, buvo:

1. Dabar atėjo laikas ir yra galimybė pradėti rimtą ieškojimą civilizacijos už žemės ribų.

2. SETI programa su svarbia galima antraeile nauda gali būti vykdoma tik su mažom lėšom.

3. Iškilus reikalui didesnės sistemos su žymia galimybe gali būti įrengtos.

4. SETI yra tarptautinio pobūdžio programa, kuriai JAV gali vadovauti.

Lygiagrečiai su mokslininkų posėdžiais įvyko du kiti mokslininkų pasitarimai: vienas apie kultūrinę evoliuciją sąryšyje su SETI pirmininkaujant Stanfordo universiteto dr. Joshua Lederbergui, ir kitas apie susekimą planetų už mūsų saulės sistemos ribų, pirmininkaujant Kalifornijos Technologijos instituto dr. Greenstein'ui.

1976 m. Sprausminių Variklių laboratorija, kuri yra atsakinga NASA įsteigai už planetinę programą, įsteigė SETI programos ofisą, skirtą bendradarbiavimui su Ames grupe. Pagrindinis skirtumas tarp tų dviejų grupių pastangų yra tas, kad Sprausminių Variklių laboratorija yra užinteresuota atlikti tūkstančių žvaigždžių stebėjimus, tuo tarpu kaip Ames grupė daugiau rūpinasi studijuoti tik nedidelį skaičių parinktų žvaigždžių.

Ames SETI programos ofisas taipogi parėmė finansiniai Ohio Valssybinio universiteto suriš tus su SETI projektus, kaip radio tyrimus, ir Allegheny Observatorijos pastangas atrasti planetinius palydovus. Nuo 1975 m. iki 1977 m. NASA išleido SETI programai 850 000 dol.

1974 m. kovo mėn. USSR Mokslo Akademijos Astronominių Problemų taryba patvirtino tolimesnę programą susisiekti su kita civilizacija, pavadindama tą programą SETI (Communication with Extraterrestial Intelligence). Ji skiriasi nuo JAV programos SETI tuo, kad CETI turi tikslą ne tik ieškoti, bet ir suradus kitą civilizaciją, susisiekti su ja. Ieškojimas nesudaro pavojaus, bet susisiekimas su nežinomu pasaulio gali būti ir pavojingas, jei jis turi žymiai toliau pažengusią technologiją ir yra pajėgus mus užkariauti, kaip rodo kai kurios fantazinės filmos.

Sovietų programa yra ambicinga su nusistatymu ieškoti trumpų radiobangų signalus nuo 1 iki 100 gigahercų. Ji bus išvystoma dviem iš dalies sutampančiomis fazėmis. Pirmutinė, CETI 1 tęsis nuo 1975 iki 1985 metų ir apims viso dangaus apžvalgą, panaudojant 8 žemės paviršiaus stotis ir papildant dviem satelitais žemės orbitoje. CETI 2 nuo 1980 iki 1990 metų naudos padidintas sutelių antenas įjungimą dviejų radioteleskopų su 1 kv. km. signalų surinkimo plotu. Dabartiniu laiku jų programa vykdoma panaudojant įrengtą Šiauriniame Kaukaze naują teleskopą RATANG 600.

V. Petraitis

(Iš Technikos Žodis)
(Bus daugiau)

— Istambule baigiami ruošti karo teismai suimtiems policininkų žudikams. Teroristai žino, kad kartuvių jie neišvengs.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra senlaisvė, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip AŠTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo nariams.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis SLA neieško pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki $10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąja apdrauda — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už $1,000 apdraudos sumą temoka tik $3.00 metams.

SLA — kuopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie Jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10001
307 W. 30th St.
Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik $3.

● DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja $2.

● VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksli to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už $2.

● LIETUVIŠKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina $6.

● KĄ LAUMĖS LĖMĖ, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik $3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja $6.

● SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoščenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 psl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina $2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį persiuntimo išlaidoms.

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UŽ DEŠIMT DOLERIŲ NAUJIENOS SIUNČIAMOS TREČDALĮ METŲ!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU, NAUJIENAS SIUNČIAME 4 MĖNESIUS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuoširdžiai kviečiame visas ir visus į platinimo vajaus talką!

Prenumeratos pratęsimo, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

● Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydamas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede ____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

● Užsakau Naujienas kaip dovaną savo _____, kuris yra naujas skaitytojas. Priede ____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė _____

● Platinimo vajaus proga, palaikydamas lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridedamus ____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

● Platinimo vajaus proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RŪPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina $1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei $1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago $45.00 per year, $24.00 per six months, $12.00 per 3 months. In other USA localities $40.00 per year, $22.00 per six months, $12.00 per three months. Canada $45.00 per year; other countries $48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
trims mėnesiams	$12.00
vienam mėnesiui	$5.00

Kitose JAV vietose:

metams	$40.00
pusei metų	$22.00
trims mėnesiams	$15.00
vienam mėnesiui	$ 4.00

Kanadoje:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
vienam mėnesiui	$ 5.00

Užsieniuose:

metams	$48.00
pusei metų	$26.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuviai turėtų balsuoti už Carterį

Už savaitės, lapkričio 4 dieną, atėinantį antradienį, visi Amerikos piliečiai rinks JAV prezidentą. Visi žinome, kad JAV yra pati galingiausioji valstybė pasaulyje. Yra kelios didelės valstybės, bet nėra nė vienos tokios galingos valstybės, kokia yra Amerika. Žmonės šneka, kad rusai yra galingesni, kad Sovietų Sąjunga turi daugiau tautų ir divizijų, bet kai prezidentas Carteris neleido Amerikos pirkliams parduoti javų Sovietų Sąjungai, tai visa Rusija sudrebėjo.

Gyvenančių Amerikoje lietuvių, palyginus, yra nedaug. Didelė lietuvių tautos dalis yra komunistų pavergta. Rusai Lietuvą prijungė prie Sovietų Sąjungos, o pavergtos Lietuvos piliečius padarė Sovietų vergais.

Rusams pavergus Lietuvą, lietuviai bėgo į Vakarus, į laisvąjį pasaulį. Lietuviai nenorėjo tapti Rusijos piliečiais. Dalis jų išvažiavo į Australiją, kiti išvyko į Pietų Amerką, Kanadą ir kitas vastybes, bet daugausia lietuvių atvyko į JA Valstybes. Amerikoje gyvenantieji lietuviai buvo geriausiai organizuoti, todėl jie daugiausia padėjo nuo rusų pabėgusiems lietuviams atvykti į Ameriką, kad vieningai galėtų padėti pavergtiesiems.

Ne visi Amerikos lietuviai tapo JAV piliečiais, bet didelė daugumą tapo piliečiais, turi teisę į visas Amerikos piliečių privilegijas ir turi teisę rinkti Amerikos prezidentą. Lietuviai turi rimtai apie prezidento rinkimus pagalvoti ir pasirinkti patį tinkamiausią šioms pareigoms eiti.

Mums atrodo, kad lietuviai turėtų dar vienam terminui išrinkti dabartinį prezidentą Jimmy Carterį JAV prezidento pareigoms. Kandidatų prezidento pareigoms buvo daug, bet jie pamažu išsisijojo ir liko tiktai du kandidatai toms pareigoms. Mums atrodo, kad prezidentas Carteris geriau tinka joms, turi daugiau patyrimo ir geriausiai tinka būti šios galingos valstybės prezidentu.

Mums atrodo, kad prez. Carteris geriau pažįsta Sovietų Sąjungą ir užsienio palitinius reikalus, geriau negu kiti Amerikos politikai. Prezidentas Carteris nėra valdintojas, nėra artistas, nemoka kalbėti didelėmis frazėmis, bet jis yra labai kietas. Kai įsitikina, kad toks kelias yra pats geriausias, tai iš savo vėžių jis neiškrypsta. Jis nesiblaško, nešūkauja, didelėmis frazėmis nesišvaisto, bet užimtas pazicijas labai kietai laiko.

Geriausia kalbėti pavyzdžiais. Prezidentas Carteris, prisaikdintas JAV prezidento pareigoms, pasakė labai trumpą kalbą. Jis nesirengė nieko aukštyn kojom apversti, bet prižadėjo daboti, kad būtų gerbiamos pagrindinės žmogaus teisės ir tautų laisvės prblemos. Prezidentas nepabrėžė žmogaus taisvės ir tautų laisvės problemų, besakydamas pagrindinę kalbą, apie pagrindines žmogaus teises, tiktai tarp kitko užsiminė, Nieko naujo, rodos, neišgalvojo. Jis JAV diplomatų pranešimus pastudijavo, kelis metus besiderėjusių su Sovietų atstovais, kol įtikino rusus įrašyti tuos žodžius į pagrindinius Helsinkio aktus ir padaryti juos pagrindiniais pasaulio taikos pamatais.

Patys amerikiečiai nekreipė didelio dėmesio į trumpą prez. Carterio kalbą, bet Maskvos ponai tuojau suprato, kad prezidentas Carteris jau pertraukė pačių Sovietų diplomtų užsimautą kilpą. Maskva tuojau įpareigojo savo ambasadorių, kad naujai išrnktą prezidentą apklausinėtų, ką jis rengiasi daryti su šiuo klausimu. Ar jis pagrindinių žmogaus teisių reikalaus ir Sovietų Sąjungoje, ar tiktai šiaip sau pakalbės ir nutils. Patirtis rodo, kad prezidentas Carteris taip lengvai nenutilo.

Praeitų metų gruodžio 26 dieną Sovietų karo jėgoms įsiveržus į Afganistaną, prezidentas Carteris pasmerkė tokį Sovietų karo vadų žingsnį ir pareikalavo, kad Sovietų vyriausybė atšauktų Sovietų karius, įsiveržusius į Afganistaną. Visi žinojo, kad JAV neturėjo jokių interesų Afganistane.. Amerikiečiai turėjo savo atstovybę Kabule, Afganistano sostinėje, bet jokių prekybos, jokio bizno, jokių interesų Afganistane neturėjo. Bet amerikiečiams buvo svarbi Afganistano laisvės idėja. Afganistaniečiai tūkstančius metų buvo aviganiai, gyventojai augino avis, jomis mito, vilną ir karakulius pardavinėjo. Amerikiečiai Kabule matė, kaip Sovietų agentai padėjo ardyti Afganistano veikusią tvarką, papirkinėjo karius, ruošė perversmą, pasodino savo žmones Afganistano priešakin.

Sovietų vadai mane, kad už pusmečio jiems pavyks susidoroti su beginkliais afganiečiais, bet jie suklydo. Nei tankai, nei aviacija, nei patys geriausi helikopteriai nepajėgia nuginkluoti Afganistano kovotojų. Jie dar ir šiandien veda kovą prieš beginklius afganiečius, bet krašto rusai dar nevaldo.

Prezidentas Carteris žengė kitą žingsnį: jis patarė amerikičiams ir visam laisvajam pasauliui nevykti į Maskvos olimpiadą, jeigu Sovietų karo jėgos neatšauks savo karių iš Afganistano. Brežnevas nesiryžo atšaukti savo karius iš Afganistano, tai Maskvos olimpiada nuėjo niekais. Sovietų valdžia tikėjo didelės ekonominės paramos iš olimpiados, bet nieko iš to neišėjo.

Prezidentas Carteris uždraudė Amerikos pirkliams pardavinėti rusams milijonus tonų javų, jeigu jie neatšauks savų karių iš Afaganistano. Jeigu Sovietų valdžia gali nuvežti į svetimą valstybę pusantro šimto tūkstančių gerai ginkluotų karių, tai ji gali juos siųsti dirvonų plėšti, o ne laisvas tautas pavergti. Brežnevas atsisakė atšaukti karius iš Afganistano, Sovietų valdžia negavo milijonus tonų Amerikos javų.

Be to, prezidentas Carteris neužmiršo ir pavergtos Lietuvos bei kitų Pabaltijo valstybių likimo reikalų. Prezidentas Carteris labai atidžiai seka Pabaltijo kraštų anekciją, kurios JAV nesirengfia pripažinti. Prezidento parinkti sekretoriai labai gerai seka pavergtų tautų likimą ir tikisi pirma pasitaikusia proga Lietuvos laisvės klausimą kelti.

Carteriui užteko 20 minučių, kad įtikintų Helmet Schmidtą vykti į Maskvą, bet pasakyti visai kitokią kalbą, negu jis pradžioje planavo. Prezidentas komunistus gerai pažįsta ir be karo vykusiai griauja Sovietų imperiją ne tik Azijoje, bet ir Lenkijoje. Kovoje prieš komunistus, Carteris kreipia dėmesį į lietuvus, kurie pažįsta komunistus ir žino visus jų propagandos metodus.

Balsuokime už Carterį, kad jis priverstų komunistus trauktis iš Rytų Europos ir pavergtų Azijos kraštų ir leistų visoms rusų pavergtoms tautoms demokratiškai tvarkyti laisvų savo kraštų reikalus.

Lietuviai privalo balsuoti už prez. Carterį, kad jis galėtų baigti prieš keturis metus pradėtą didelį laisvės ir žmogaus teisių gynybos darbą.

Dalia Kolbaitė — Gamtovaizdis

MŪSŲ SPAUDOJE

NEMICKAS PAMIRŠO ĮRAŠYTI SVARBIAUSIĄ PARAGRAFĄ

Draugo 242 nr. Bronius Nemickas, polemizuodamas su teisininku Liudviku Šmulkščiu, rašo, kad bent devyniais atvejais Vlikas įvykdė pakeitimus, kuriuos jis laiko neigiamais reiškiniais, nesiderinančiais su 1944 m. deklaracija. Apie tai jis taip rašo:

— Šitie faktai liudija, kad mažų mažiausiai devynis kartus jau išeivystėje persiuvinėtas Vliko esmės drabužis. Tokiu būdu iš Vliko 1944 m. vasario 16 deklaracijos, — kuria kolega Šmulkštys, kalbėdamas apie dabartinio Vliko esmę, grindžia savo samprotavimus, nieko nebeliko, išskyrus negincytiną vieningos politinės vadovybės vieną pradmenų. Partijos jau išeivystėje pakeitė ne tik Lietuvoje sutartus Vliko organizacinės sąrangos pagrindus, bet ir jo prerogatyvas. Iš penkiolikos dabar Vliką sudarančių grupių kai kurios jų yra nusigyvenusios, tefigūruoja tik partijų vardais, iškabomis, devynios priimtos Vlikan jau išeivystėje. Vienos jų (kaip Lietuvių tautinis sąjūdis, ar Lietuvos atgimimo sąjūdis), nors jau svetur įsisteigusios, šliejasi į neprikIausomoje Lietuvoje buvusias partijas, pretenduodamos tęsti jų ideologiją, tradiciją, programą; kitos (kaip Lietuvių rezistencinė santarvė ar Rytų Lietuvos sąjūdis) yra jau grynai išeivystės padarinys. Be to, Vlikas nusileido iš padangės žemėn, kai politinės grupės 1964 metais sutarė laikyti jį Lietuvos laisvės kovos vieninga vadovybe laisvajame pasaulyje. Visa tai rodo, kad bandyta prisitaikyti prie kintančio gyvenimo ir naujų politinio darbo sąlygų; senosioms menkstant, stengtasi įtraukti naujų organizacijų, ryžtasi suvokti gyvenamojo meto tikriniai Vliko uždaviniai. Akivaizdoje taip gilios Vliko metamorfozės vadinimas jo tuo, kuo jis nesinešė net Lietuvoje savo steigimosi metu, kolegos Šmulkščio žodžiais tariant, "yra neteisėtas, netikslus ir klaidingas".

Nekalbant apie daugelį netikslumų, esančių B. Nemicko rašinyje, pastebėtina, kad Vlikas jam buvo geras tol, kol jis jame buvo. B. Nemickas užmiršo įrašyti dar vieną paragrafą, mano supratimu, patį svarbiausią. Jis turėtų būti toks:

— Dešimta, 1978 m. VLIKą sudarančios grupės, susirinkusios metinėn konferencijon Čikagoje, atsisakė deleguoti VLIKan narėmis asmenis, kurie yra užsiangažavę dirbti svetimoms valstybėms.

Iki šiol šį klausimą redaktoriai ir bendradarbiai, tiltininkų prašomi, vis nedrįsdavo kelti. Aš nesu kaltas, kad B. Nemickas pakartotinai to prašosi.

K. Petrokaitis

— Jonas Paukštis ragina savo pasekėjus, kas gali, duoti jam tris balsus. Tai lojalus ir teisingas būdas. Visi lietuviai šį klausimą turi pastudijuoti.

— Jaunimas palaiko Ronald Reaganą. Apklausinėjimo duomenimis 41% jaunimo balsuos už Ronald Reaganą 26. 5% už Andersoną ir 24% už Carterį.

P. KESIŪNAS

TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ

3-jų dalių ROMANAS

(Tęsinys)

— Turi būti labai svarbios priežastys. Ar tik jis nesužinojo, kur yra Ramunė — juk jis jos vis dar negali pamiršti, — spėliojo Radasta.

— Vargu — jis vis negali jai dovanoti, kad per ją neteko tiek turtų.

— Viską pamirš, kai tik ją pamatys — tokia gražuolė...

— Visai nesvarbu, Radasta, kur ir kodėl tėvas išvažiavo, daug svarbiau, kad mane vieną paliko, ir aš ištisą savaitę būsiu laisva, ypač šią savaitę. Aš nemanau, kad tos žinios ir visi gandai neturėtų jokio pagrindo. Pats likimas jį išsiuntė tokiu momentu, kad aš galėčiau įvykdyti savo svajonę.

Prieš keletą dienų Rūtą gavo iš Ramunės paraginimą, kad ji pasirūpintų vyriškų drabužių. Ši žinia labai sujaudino ne tik Rūtą, bet ir Ireną, todėl tėvo išvykimas tokiu momentu joms atrodė didžiausia laimė.

— Žinai, Radasta, paskutiniu laiku aš pasidariau labai keista: sėdžiu, pavyzdžiui, kartais vakare sofos kamputyje ir taip užsisvajoju, jog aiškiai pamatau, kaip prasiveria kambario durys ir įeina... Vytautas... Aš net pradedu bijoti, kad tai nebūtų pradžia kokios nors ligos...

— Vargšė, tu Irena, ir reikėjo gi tau pamilti tokį nenuoramą, apie kurį tegalima tik svajoti — man tokios meilės būtų per maža.

— O man pilnai užtenka, nes žinau, kad kito tokio visame pasaulyje nėra...

— Bet kas tau iš to... o jeigu jis nebegrįš?... Tu tokia tebesi jauna...

— Tu manęs pradedi nebesuprasti, Radasta.

— Gali būti. Tu nepyk, Irena, bet aš jau daugiau už tave pragyvenau, todėl geriau pažįstu ir gyvenimą, ir žmones. Viskas pasaulyje yra keista, net ir pati meilė... Kodėl tu būtinai turėjai pamilti jį, o ne kurį kitą? Ar reikėtų tau dabar taip kankintis?...

— Ar tu manai, kad meilė mums turi teikti tik nuolatinį džiaugsmą? Klysti, Radasta, stipriausiai pajuntame mes ją tik kentėdami, o gal net mirdami... Man atrodo, kad aš lengvai galėčiau numirti, jeigu tik žinočiau, kad savo mirtimi išgelbėsiu mylimą žmogų...

— Tu tikrai pradedi keistai kalbėti. Meskime tokias kalbas, einam geriau pas Rūtą ar kur kitur, gal kokių naujienų išgirsime.

— Dar palaukime. Ach, Radasta! tu nežinai, kaip aš jo pasiilgau, nieko nepagailėčiau, kad tik galėčiau pasakyti jam nors vieną žodį...

— Tą tavo žodį jis jau seniai žino.

— Nežinau... jo toks gyvenimas... ir ta Ramunė...

— Einam, Irena, tu perdaug sėdi namie ir pradedi visokius niekus įsigalvoti... Tau reikia išsiblaškyti.

— Tikrai eikime kur nors, nes namie darosi visai nebepakenčiama.

Joms besiruošiant išeiti, ateina pas pas Rūta; ji linksmai pasisveikina ir kažkaip paslaptingai šypsodamos žiūri į jas, tarytum norėdama atspėti, ar jos dar nieko nežino.

— Ar tavo tėvas tikrai išvažiavo šįvakar? — kreipiasi ji į Ireną.

— Tikrai, neseniai palydėjome į stotį, o kas?

— Nieko. Tai šįvakar negrįš? — vis šypsodamos klausinėja toliau Rūta.

— Tik kitą savaitę, ir aš visą tą laiką būsiu viena, — skubiai pasidžiaugė Irena. — Bet ko tu taip keistai šypsais? Tu, tur būt, ką nors žinai?...

— Nieko, — atsako juokdamos Rūta. — Niekur šįvakar neišeik, lauk staigmenos...

Irenos akys nušvinta džiaugsmu. Ji nutveria Rūtą už rankos ir ima prašyti, kad pasakytų, kokia ta gali būti staigmena. Bet ši neįprašoma.

— Ką tu čia, Rūta, kalbi mįslėmis, pasakyk, jeigu ką žinai, — pyko Radasta.

— Negaliu — daviau garbės žodį; turi būti staigmena, — gynėsi Rūta.

— Gali sau nesakyti, mes ir be tavęs jau žinome — jie pabėgo iš kalėjimo, — stengėsi atspėti Radasta.

— Galvokite, ką tik jūs norite, o aš jau bėgu; atbėgau tik pašnipinėti, ar tikrai p. Bičkovas išvažiavo, nes ponios Lašinskienės telegramomis aš nelabai tikiu.

— Tu tik pasakyk, ar jie jau laisvi, daugiau mes nieko nenorime, — dar bandė išgauti iš Rūtos nors vieną žodį Irena.

— Greit sužinosite, — jau išbėgdama atsiliepia dar Rūta.

— Tie gandai, matyt, turi pagrindą, — samprotavo Radasta, Rūtai jau išėjus.

— Tu manai, kad jie tikrai jau laisvi? — nedrąsiai atsiliepia Irena, norėdama, kad Radasta patvirtintų jos žodžius.

— Aišku, iš Rūtos akių matyti... Gerai, kad tavo tėvas išvažiavo.

Irena nerimauja; ji greit aptvarko kambarį, pasitaiso savo plaukus ir įsižiūri į veidrodį.

— Ar aš dar labai nepasenau per tą laiką? — klausia ji Radastą, — vakar jau radau žilų plaukų.

— Eik tu, kvailute, juk tu dar vaikas tebesi, seniai tu dar čia bėgiodavai su kasytėmis. Aš ir tai dar nesiskundžių, — pridėjo atsidususi Radasta.

— Kaip gaila, kad nėra kur gauti rožių... Atsimeni, kaip tu man pavydėjai, pamačiusi rožių puokštę, kai aš sugrįžau pavasarį iš Vilniaus?

— Kvaila buvau — maniau, kad tau Jonas patinka.

(Bus daugiau)

JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS

* * *

32. "Sėdinčiam Soste ir Avinėliui"

Apreiškimo 5:6, 11-13 kalbama apie Jėzų, pasaulio Išganytoją, kaip apie Avinėlį, kuris buvo užmuštas. Tokia simboline kalba kalbama apie Jėzų daugeliose Šventojo Rašto vietose. Izaijo 53-me skyriuje plačiai kalbama apie pasaulio Atpirkėjo kentėjimus ir apie jojo mirtį. Apaštalas Petras aiškina, kad pranašystės išpranašavo ne tik Jėzaus kentėjimus, bet ir jo "paskesnį garbingumą" (1 Petro 1:11). Apreiškimo 3:13 mes turime dar kitą puikų aprašymą apie būsimą Kristaus garbę. Mes paduodame ištraukę:

"Visus sutvėrimus, kurie yra danguje ir žemėje, ir kas yra jūroje, visus girdėjau sakančius: Sėdinčiajam soste ir Avinėliui palaiminimas, gyrius, garbė ir valdžia per amžių amžius".

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Klinikos
Medicines direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. agal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antrad. 1—4 popiet, ketvirtad. 5—7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. F.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Med. bandažai. Specialė pagalba kojoms. (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapumo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERŪNAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

GET RELIEF FROM CONSTIPATION WITHOUT SPASMS OR CRAMPS
Regutol
STOOL SOFTENER

"Lietuvos Aidai"
KAZIS BRAZDŽIONYTIS
Programos vedėjas
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WOPA stoties banga 1490 AM
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p. iš WTIS stoties 1110—AM banga
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00—4:30 val. vak. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja Aldona Daukus
Telef.: HEmlock 4-[illegible]
7159 So. MAPLEWOOD AVE
CHICAGO, ILL. 60629

KOMUNIZMO REALIZMAS

Čekoslovakijoje pasakojamas toks anekdotas apie komunistinį realizmą:

— Maskvoje, Raudonojoje aikštėje, buvo raudonosios armijos paradas. Ištisą valandą pro tribūną važiavo šarvuočiai, sunkioji artilerija ir tolimo skridimo sviediniai. Paskui juos ėjo trys vyrai ir kiekvienas po pažastim nešėsi po pilną portfelį. Jie vaizdavo komunistų slaptąjį ginklą — tarybinius ekonomistus, galinčius ušimtą turtingą kraštą paversti elgetynu.

ENERGY WISE

Organize car pools to save gasoline.
Don't be a Born Loser!

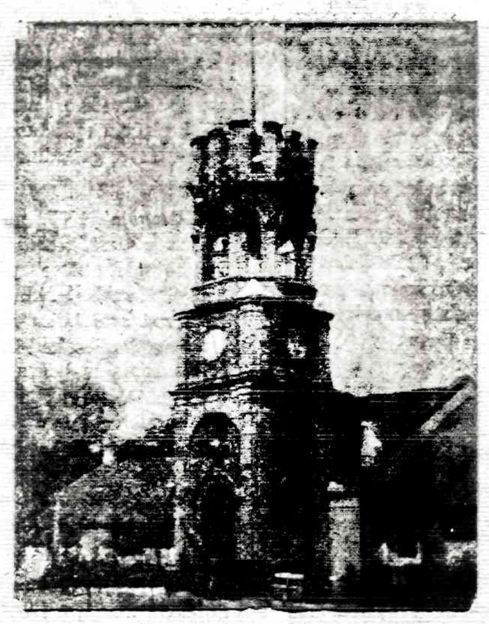

Senasis Karo muziejus

Palaidojome diplomatą Bronių Dailydę

Pirmiau gyveno Floridoje. Prieš kiek laiko persikėlė į Chicagą. Mirė spalio 20 dieną, sulaukęs 88 metų.

Pasiliko sūnus Vytautas, marti Joana, anūkas Arvydas, sesuo K. Zubkienė, pusbroliai — vet. gyd. K. Sniečkus, urėdas J. Sniečkus, V. Pavilčius, J. Stankūnas, Pr. Dailydė ir kiti giminės.

Spalio 24 d. buvo pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje. Vakare, 7 val., kan. V. Zakarauskas sukalbėjo maldas ir sugiedojome "Marija, Marija". Buvęs konsulas p. Kalvaitis atsisveikino gen. konsulės J. Daužvardienės ir Lietuvos diplomatijos vardu.

Ta paiča proga davė velionies gyvenimo trumpą apybraižą. Politinius mokslus baigė Petrapilio universitete. Nepriklausomybės laikais dirbo Užsienio reikalų ministerijoje. Bronius Dailydė buvo gilios erudicijos žmogus, teigiamo charakterio, labai kuklus.

Prisiminė epizodėlį iš savo grįžimo iš užsienio. "Atvažiuoju į Lietuvą. Susitinku kareivį. Vyžomis apsiavęs. Susijaudinęs pravirkau. Buvo apsirengęs prastais drabužiais. Suvažiavom į ministeriją. Radom prof. A. Voldemarą, pilę Avietėnaitę. Prisistato Br. Dailydė. Jis ir kiti pradėjo suformuoti Užsienio reikalų ministeriją. Vėliau buvo St. Sidzikauskas, p. Klimas, prof. G. Ivanauskas. Br. Dailydė mokėjo prancūzų ir vokiečių kalbas. Pradžioje buvo labai pravartu. Paskutiniu laiku ėjo įgalioto ministerio pareigas Estijoje ir Latvijoje."

Konsulas Kalvaitis gražiai apibūdino Lietuvos vyriausybės užsienio reikalų ministerijos kūrimosi dienas ir žymų vaidmenį suvaidinusį Br. Dailydę. Baigdamas prašė sugiedoti "Lietuva Tėvyne mūsų". Sugiedojome.

Spalio 25 d. koplyčioje maldas sukalbėjo kan. V. Zakarauskas. Už velionies sielą Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje šv. Mišias atnašavo kan. V. Zakarauskas ir, kaip paprastai, pasakė gražų pamokslą.

Palydėjome į Šv. Kazimiero Lietuvių kapines. Lydėjo, berods, 20 mašinų.

Kapinėse pasimeldus, vadovaujant kan. V. Zakarauskui, prie duobės sugiedojom "Aniuolas Dievo", "Marija, Marija" ir Tautos himną.

Palaikydami lietuviškas tradicijas, šeima pakvietė laidotuvių dalyvius pietų į Gold Coast restoraną prie Maplewood ir 71 gatvės.

Maldas sukalbėjo prof. B. Vitkus. Dalyvavo apie 40 asmenų, daugumoje giminės ir artimieji iš Žaliosios valsč., Vilkaviškio apsk. Mat, Br. Dailydė, pardavęs savo ūkį Tarpučiuose, pirko Dvaro Centrą — Podvarka, bemaž kaimynystėje Pavilčių ūkio.

Per pamaldas bažnyčioje grojo jo kolega konsulas p. Kalvaitis. Giedojo Vilčinskaitė-Mastienė.

3 val., pasivaišinę ir padėkoję šeimai, skirstėmės.

Ir vėl netekome žymios asmenybės, diplomato Broniaus Dailydės. Tebūna jam lengva svetima žemelė!

Koplyčioje karstas buvo papuoštas gražiomis gėlėmis. Tai gražus paprotys iš Lietuvos laikų. Ar ne pravartu būtų aukoti šv. Mišioms, arba labdaros ar kultūrinėm organizacijoms, net kenčiantiems broliams okup. Lietuvoje? Gėlės išmėtomos, nors jos kainavo keletą šimtų dolerių. K. Paulius

— Lenkų spauda rašo, kad teisingumo ministeris Joseph Batia yra pasiryžęs apkarpyti darbininkų unijų galią.

RINKIMAMS ARTĖJANT

(Atkelta iš 2 psl.)

Pease (D) Distč 13	11
Seiberling (D) Dist. 14	0
Stokes (D) Dist. 21	0
OREGON	
AuCoin (D) Dist. 1	0
Ullman (D) Dist. 2	25
Weaver (D) Dist. 4	0
PENNSYLVANIA	
Gray (D) Dist. 2	0
Edgar (D) Dist. 7	0
Kostmayer (D) Dist. 8	0
Musto (D) Dist. 11	0
Walgren (D) Dist. 18	10
SOUTH DAKOTA	
Daschle (D) Dist. 1	10
TENNESSEE	
Ford (D) Dist. 8	11
TEXAS	
Eckhardt (D) Dist. 8	0
Leland (D) Dist. 18	0
VIRGINIA	
Harris (D) Dist. 8	20
Fisher (D) Dist. 10	22
WASHINGTON	
Pritchard (R) Dist. 1	25
Swift (D) Dist. 2	22
Bonker (D) Dist. 3	0
Foley (D) Dist. 5	11
Lowry (D) Dist. 7	20
WISCONSIN	
Aspin (D) Dist. 1	10
Kastenmeier (D) Dist. 2	0
Baldus (D) Dist. 3	11
Zablocki (D) Dist. 4	22
Reuss (D) Dist. 5	11
Obey (D) Dist. 7	0

Čia išvardinti tik tie senatoriai ir kongresmanai, kurių rekordai blogesni negu 30% lyginant su viešosiomis gyventojų nuomonėmis pagal padarytų tyrinėjimų duomenis.

Jėi tokie atstovai Kongrese kelia rūpestį amerikiečiams, besirūpinantiems tik savo krašto reikalais, jų perrinkimas turi išskirtinai mus dominti. Tokiems atstovams mažiausiai terūpi pavergtos tautos.

P. Šilas

— Lenkų valdžios atstovai pataria L. Walesos vadovaujamam judėjimui, vadinamam "Solidarumas", įstoti į komunistinę sistemą.

— Antradienį aukso uncija kainavo $635.

● Vyras niekada nežino, kaip pasakyti Iki pasimatymo, o moteris nežino, kada pasakyti Iki pasimatymo. (Helen Rowlison)

A. † A.

MARIJA MICKIENĖ

Gyv. Marquette Parke, Chicago, Illinois

Mirė 1980 m. spalio 28 d., 9:38 val. ryto, sulaukusi 78 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Vilkaviškio apsk., Gižų valsč., Rūdos kaime. Amerikoje išgyveno 31 metus.

Paliko nuliūdę: vyras Albinas, sūnus Vytautas, marti Regina, anūkas Vidmantas, sesuo Teofilė Čepulionienė, jos vyras Marcelinas, giminės — Danutė Širvaitienė, Birutė Juodėnienė ir Ona Jodušienė. Lietuvoje liko sesuo Ona Lakonienė su šeima, brolis Kazimieras su žmona Marija, dvi brolienės su šeimomis, du krikšto sūnūs — Algirdas ir Bamutis Petrauskai su šeimomis, uošvienė Ieva Mickienė, švogeris Vytas Mickus, švogerka Anelė Šniaukštienė ir kiti giminės, draugai bei pažįstami Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė BALFui ir Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijai.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį 2 val. popiet Petkaus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Penktadienį, spalio 31 d., 9 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero Liet. kapinėse.

Visi a.a. Marijos Mickienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę liekame:
Vyras, sūnus, marti, anūkas, giminės.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

VANCE FUNERAL HOME
1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245
TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikštės automobiliams pastatyti

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES STASUKAITIS
VĖSINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
— GORDON FUNERAL HOME —
1729 South Halsted Street, Chicago
Tel. 226-1344

Mažeika & Evans
Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01
9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANSO PATARNAVIMAS
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLympic 2-1001

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4416

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

M.P.L.N.S. DRAUGIJOS BANKETAS

Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų draugijos banketas įvyko spalio 25 d. Marquette Parko parapijos salėje. 7 valandą p. Patackas pasveikino gausiai susirinkusius dalyvius. Pirmininkas J. Bacevičius programai pravesti pakvietė p. Kelešių. Jis pakvietė p-lę Aldoną Budginaitę, kuri sudainavo keletą dainelių, akompanuojant V. Jurkšaičiui. Po to Alvyda Eitutytė gražia lietuvių kalba perskaitė K. Donelaičio laišką ir deklamavo vieną eilėraštį. Programos dalyvius palydėjome katutėmis. Angelė Katelienė ir p. Kelešius programos dalyviams tęsė gėlių. Ir vėl plojome.

Pirm. J. Bacevičius pristatė svečius. Tai buvo **Larry Sarsoun**, kandidatas į kongresmanus iš 3-ojo distrikto; **Phillip Bianco, Jr.**, Illinois seimo atstovas iš 25-ojo distrikto; **Joseph Mildice**, 8-ojo distrikto, Marquette Parko, policijos viršininkas; **Edmund F. Kucharski**, Illinois seimo atstovas iš 27 dist.

A. Patackui buvo įteiktas pažymėjimas. Parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas sukalbėjo invokaciją.

Prasidėjo vaišės. Mergaitės nešioja kepsnius, kuriuos parengė delikatesų krautuvės Talman ir Lith. Plaza Ct.) savininkai. Bemaž kiekvienas stalas iš baro atsinešė gėrimų. Klegesys jaučiamas visoje salėje. Valgis geras ir skanus.

Pasivaišinę, susirinkusieji panoro šokti. Grojo D. Polikaičio orkestras. Turėjo nuimti porą stalų, kad būtų šokėjams vietos, nes dalyvių dalis pradėjo išvaikščioti po vaišių.

Svečių tarpe matėsi Midland banko prez. adv. Zogas, Chicago Savings and Loan Association dir. p. Pakelis, laidotuvių koplyčios savininkas J. Evans ir kiti.

Iš viso dalyvių buvo net 280. Reikia pripažinti, kad valdyba gana rūpestingai rengėsi, reklamuodama per radiją ir spaudą. Užtat šaunų banketą reikia skaityti visapusiškai pasisekusiu. Be abejo, viena kita šimtinė atliks.

Prasidėjo loterijos bilietų platinimas. Matėsi nemažai vertingų fantų. Loterijai vadovavo pats pirm. J. Bacevičius. Fantai suaukoti. Baltic kepyklos tortas atiteko Petrui Kelpai.

Loterijai pasibaigus, prasidėjo šokiai. Dalis dalyvių apie 12 val. vakaro pradėjo išsivaikščioti. Esame dėkingi valdybai už paruoštą šaunų banketą.

K. Baukus

Zarasiškių klubo 45 metų sukaktis

Spalio 18 d. Šaulių salėje buvo suruoštas banketas su programa, paminėti Zarasiškių Klubo 45 metų gyvavimo sukaktį. Salė buvo pilna su kaupu svečių ir klubo narių.

Klubo pirmininkas Petras Blekys pasveikino susirinkusius svečius, primindamas šio parengimo paskirtį. Padėkojo Racino Moterų kvartetui, kad iš tolimojo miesto atvyko padainuoti lietuviškų dainų.

Pakvietė klubo narius, kurie be pertraukos klube išbuvo 10 ar daugiau metų, nusifotografuoti. Tenka priminti, kad seniausia klubo narė yra Apolonija Barauskienė, gyv. 18-toj apylinkėje. Antras po jos — Mikas Šileikis.

Pirmininkas pakvietė Zarasiškių klubo steigėją ir pirmąjį jo pirmininką, dail. Miką Šileikį padaryti pranešimą. Jo kalbos tekstas spaudinamas atskirai. Šileikis pareiškė, kad apie Zarasus ir zarasiškius yra daug ko pasakyti, bet padarysiąs trumpą pranešimą, kad svečių nevarginti ilgomis kalbomis.

Po Šileikio pranešimo, buvo pakviestas Racino Moterų Kvartetas: Ona Kažemėkaitienė, Juzė Pivoriūnienė, Bronė Nekrošienė ir Stasė Petrušaitienė. Kvartetui vadovauja Juozas Grimskis. Pieninu palydėjo Ramona Maillet. Jos padainavo apie pustuzinį lietuviškų dainų su magaryčiom. Plojimams nebuvo galo. Visos buvo apdovanotos gėlėmis.

Moterų Kvartetas gali būti pavyzdžiu čikagiečiams. Scenoje jos sudarė įspūdingą unikumą: Dvi moterys aukštesnio ūgio, raudonose sukniose, o kitos dvi (pryšakyje), mažesnio ūgio, — žalios spalvos sukniose.

Po programos sekė šalta ir karšta vakarienė. Buvo ir Anglijos-Britanijos lietuvių klubo narių, pvz. ponai Lakai. Dr. Dargis, p. p. Sarapinai, ir daug kitų tauriųjų lietuvių. Visų nuotaika buvo pakili. Šokiams grojo Vyčio orkestras. Vakaras pasibaigė po dvyliktos. Lai gyvuoja Zarasiškių klubas dar daug metų! 50 metų sukaktį minėsime dar iškilmingiau.

Koresp.

Ilgametis patyrimas — sąžiningas darbas

Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvių Įstaigą:

American Travel Service Bureau

9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643

Telef. 312 238-9787

• Nemokamas patarnavimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelionių (cruises), viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas; Parduodame kelionių draudimus; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus. Sudarome iškvietimus giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiame informacijas visais kelionių reikalais.

• Taupykite skrisdami Chartered lėktuvais, tik reikia rezervuoti vietas iš anksto — prieš 45 - 60 dienų.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą $8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais $4.00
Minkštais viršeliais, tik $3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŪS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik $2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridedant $1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

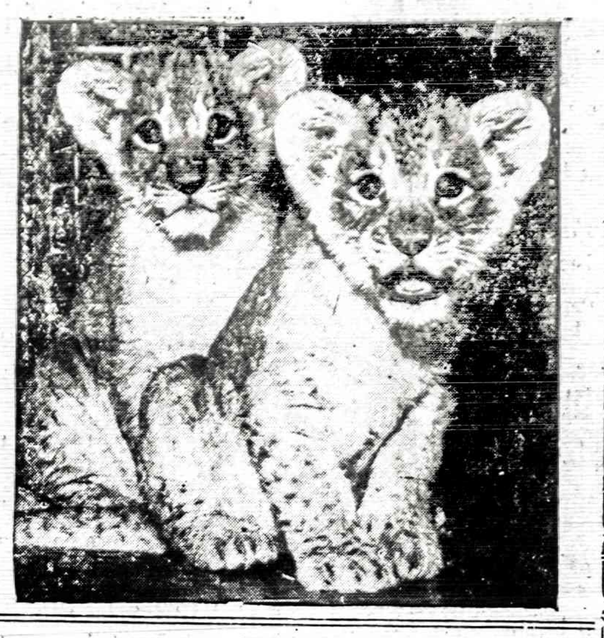

Minint Zarasiškių klubo 45 metų sukaktį

(Miko Šileikio kalba)

Viename bankete susikirtau su vienu suvalkiečių, kuris užgauliai tvirtino, kad aukštaičiai esą atsilikę nuo suvalkiečių. Gerai, sakau, pamatysime, ką apie Zarasus kalba Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas, matysime vėliau.

Aukštaitija yra didžiausia etnografinė sritis, kuri išlaikė savo tradicijas, šokius, dainas ir lietuvybės sąmonę, taip pat kalbos dialektą, nežiūrint to, kad gyveno slavų kaimynystėje. Jie buvo geri ūkininkai, staliai, kalviai ir nemažai dievdirbių. Aukštaičiam priskiriami žymūs žmonės: kun. Antanas Baranauskas (Anykščių šilelio autorius), Jonas Biliūnas, kun. Tumas-Vaižgantas, rašyt. Antanas Vienuolis-Žukauskas, kalbininkas Kz. Būga, poetas Jurgelionis, Dr. Dominikas Bukantas Zarasuose ir daugelis kitų. Kun. Mironis apie Zarasus taip atsiliepia posmeliu:

Zarasų kraštas — ežerų vieta,
Kur tamsios girios krantus [apstoja,
Kiek tenai giesmių aukštyn [išlieta,
Kas įkvėpimo ten neieškojo!?

Zarasai palyginti yra kalvotas rytinis kraštas (4 kilometrai nuo Latvijos sienos). Žemė vidutinio derlingumo. Labai ežeringos apylinkės ir daug miškų. Didžiausias ežeras yra Drugšių, Zarasų aps. Giliausia — Tauragnų, 61 metro gilumo. Lietuvoje yra 29,000 upių-upelių, 4,000 ežerų. Per Zarasų miestą eina Kauno-Daugpilio plentas. 1935 metais Zarasuose buvo pastatytas Dom. Bukantui paminklas už jo nuopelnus tautinei sąmonei išlaikyti.

Zarasų kraštas ir apskritai Aukštaitija, pradžioje 14-to šimt. Dugsburgo kronikoje minima, kad lietuviai gyvena į rytus nuo Nevėžio upės. Geografiškai aukštaičiai yra nurodyti ir D. L. Knigaikščio Vytauto laiške imperatoriui Sigmundui 1420 m. kovo 11 d., kuriame parašyto, kad Žmaitija ir Aukštaitija yra buvo ir bus ta pati Lietuva, ta pati kalba, pasiliks tie patys žmonės.

12 kilometrų nuo Zarasų į šiaurę, yra Stelmužės dvaras, pilis. Dvarą valdė rusai Valujevai 17-tam ir 18-tam šimt. Dusetos nuo senų laikų minimos 1259 metų *Mindaugo dokumente* (Praedictum Dusetae). Čia Radvilai valdė didelį dvarą. 1632 m. Radvilų dvaras pateko į Platerių rankas. 1831 m. dvaras tapo sukilimo centru. Emilija Platerytė, viena iš sukilimo vadovių, pradėjo sukilimą Dusetose. Kovos ėjo prie Raistiniškių rusų kaimo, netoli Degučių ir mano tėviškė.

Vyskupas Baranauskas apie Degučius taip dainavo:

Ten trysdešimtį minučių lukėjom,
Ir nutarškėjom į paštą Degučių.
Čia prietemėlėj greitai arklius gavom
Ir lig dešimtai Zarasuos važiavom.

Lietuvoje yra apie 40 kitų Degučių.

Salako proistorė siekia pirmuosius amžius po Kristaus. Yra daug piliakalnių, kur buvo rasta kirvukų ir kitokių archifaktų. Prie Salako yra didelis Luodžio ežeras. Šį ežerą mini 1253 m. *Mindaugo dokumentai.*

KLUBO ĮSIKŪRIMAS IR VEIKLA

Trumpai paliečiau geografinę Zarasų pusę, tai liečia zarasiškius. Bet Daugiausia zarasiškių gyveno ir dirbo Pensylvanijoje, kasyklų ir plieno pramonės srityse, ypač Leechburg, Pa. Aš pats tris metus gyvenau Leechburge. Tame mažame miestelyje sudarėme Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugiją iš zarasiškių, įskaitant ir Uršulę Žukauskienę su broliu, kurie vėliau tapo Z. Klubo nariais Chicagoje. Aš parašiau įstatus, o Juozas Baltrušaitis savo spaustuvėje Pittsburge atspausdino. Tai buvo 1913 m. Tų laikų zarasiškiai, daugumoje Salako parapijos, mėgo gerokai išsigerti, gal būt, skurdo ir sunkaus darbo nepakeldami. Dauguma jų buvo beraščiai. Iš jų tik vienas Sakalas lankęs gimnaziją.

Ta zarasiškių draugijėlė nebuvo pašalpinė tiktai šiaip sau susitelkimo grupelė, netiksliai pavadinta. Kiek man žinoma, surengė tik vieną parengimėlį be jokios programos ir pasibaigė nusigėrimu...

Kai aš išvažiavau į Bostoną prie "Keleivio" dirbti, mažai žinių teturiu. Bet idėja apie zarasiškius pasiliko gyva. Ten buvo ir skaudžių pergyvenimų Kiek plačiau apie tuos laikus parašiau savo spausdinamoje knygoje.

Chicagoje 1935 m. vasario Juozo ir Uršulės Žukauskų namuose sušaukėme pasitarimą steigti Zarasiškių klubą. Prisimindami anų laikų zarasiškius ir džiaugdamies, kad Lietuva ne priklausoma ir laisva, nutarėm organizuotis. Antrame susirinkime pateikiau įstatų projektą ir buvo išrinkta klubo valdyba metams. Aš pirmininkas, Aleksas Šaikus, raštininkas, o Uršulė Žukauskienė, iždininkė. Metinis nario mokestis $1.00.

Jimis Tarulis ilgiausiai pirmininkavo. Jis mirė 1968 m. Tada sekretorius buvo Jonas Juodvalkis. Susirinkimus šaukdavo Ciceroje, buv. Liuosybės salėje. Kadangi dauguma narių gyveno pietinėje miesto dalyje, susirinkimus šaukdavo Hollyoodo salėje, dabar Šaulių salė. Nariais klubas nebuvo skaitlingas, bet politine ir kultūrine veikla domėjosi. Vasaros metu rengė gegužines, daugiausia rugpiūčio mėn., kai Zarasuose būdavo šventiamos Žolynės. Kiti vadindavo Šv. Onos atlaidais. Kiti net dainuodavo: "Ona gera žmona, duoda duonos ir smetonos". Tiesa, Tarulio laikais klubas karts nuo karto Hollywoodo salėje surengdavo baliuką ar vakarienę.

1961 m. į klubą atėjo naujos ir gausios jėgos — pokarinė emigracija klubą atgaivino iš merdėjimo. Klubas ne tik narių skaičiumi pasidarė didelis, bet ir finansais. Dabar jau keli metai klubas skiria stambesnes sumas kultūrinei veiklai ir spaudai paremti. Ligos ar mirties atvejais klubas ištiesia ranką savo nariams.

KLUBO PIRMININKAI:

Mikas Šileikis	2 metus
Jimis Tarulis	31 metus
Stasys Bikulčius	3 metus
Petras Blekys	3 metus
Jonas Adomėnas	1 metus
Petras Blekys	1 metus
Marytė Šimkienė	1 metus
Petras Blekys	3 metus

P. Blekys pirmininkavo 7 metus ir dabar pirmininkauja.

Baigdamas šį savo pranešimą, Zarasiškių Klubui linkiu gyvuoti daug metų, minint savo veiklos 45 metų sukaktį ir tęsti darbą — lietuvybės išlaikymo idėją, dėl kurios šis klubas ir buvo įsteigtas prieš 45 metus. Klubo buvimas ir jo veikla dabar dvigubai reikalinga, kovoje už pavergtos Lietuvos ir mūsų tėviškėje likusių artimųjų laimę.

Lai gyvuoja Zarasiškių Klubas!

M. Šileikis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787

V. VALANTINAS

• Žodžiai kaip vitaminai. Juos nuriję tikimės, kad viduje turime ką nors vertingo.

TRUMPAI

★

— **Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos** tradicinis rudeninis parengimas įvyks š.m. lapkričio mėn. 8 d. Šaulių Namuose. Programoje: meninė dalis, kurią atliks Racine Lietuvių Moterų balsų kvartetas, vaišės, šokiai, veiks gausus gėrimais baras ir bus pravestas vertingų dovanų paskirstymas. Šokiams gros Ąžuolo Stelmoko orkestras. Kvietimai gaunami pas V. Utarą, telef. 847-0664.

—Knygą VALSTYBININKAS POLITIKOS KELIU galima užsisakyti per TĖVYNĖS SARGO ad-ją, 6819 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL., 60629. Kurie užsakymus ir pinigus prisiųs iki lapkričio 31 d. moka $6.40 už kietais viršeliais ir $4.80 už minkštais. Vėliau kainuos $8.00 ir $6.00. Čekius rašyti POPE LEO XIII LITERARY FUND, Inc.

(Pr.)

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSIMOKĖJIMAIS.
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

• LIETUVIŠKAS RESTORANAS su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis, lengvos pirkimo sąlygos.

• 2 BUTŲ MEDINIS prie 68-tos ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

• MŪRINIS BUNGALOW Brighton Parke, 15 metų. Reikia skubiai parduoti. Neaukšta kaina.

ŠIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

NEIGHBORHOOD REALTY GROUP U.S.A.

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI, nuomoti ar apdrausti savo nuosavybę Chicagoje ar bet kur Amerikoje, prašome skambinti ar užeiti į mūsų įstaigą.

Mes visuomet pasiruošę jums patarnauti.

Mes priklausome MLS ir turime kompiuterį.

Virš 500-tai namų pasirinkimui.

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. 767-0600

BRIGHTON PARKE gerą pelną nešantis gerai prižiūrėtas namas su tavernos bizniu, užkandine nuo 11-tos iki 1-os ir savininkui butu tik už $49,000. Apžiūrėti galima su savininku susitarus telefonu nuo 3 val. popiet 284-5911

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MAINTENANCE MAN

Experienced full time machinery and building maintenance.

Excellent benefits.

Call: Mr. GEORGE

463-8500

RENTING IN GENERAL

Nuomos

PRIE 73-ČIOS IR KEDZIE

antrame aukšte išnuomojamas butas suaugusiems, be jokių gyvuliukų.

Skambinti 776-4743

po 6 val. vakaro.

— ŽEMĖ SUKASI

Ant šaligatvio sėdi girtas žmogus. Prieina policininkas ir klausia:

— Ką ponas čia veiki?

— Sako, kad žemė sukasi, — paaiškino žmogus.

— Tai kas? — nesupranta policininkas.

— Laukiu, kol priartės mano namas.

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose greit, garantuotai ir sąžiningai.

KLAUDIJUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

DĖMESIO

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai $120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

GENERAL REMODELING

• Alumin. langai, durys, medžio apmušimai. • Staliaus darbai, cemento laiptai, porčiai, stogai ir visa kita

FETINGIS CONSTRUCTION

7152 So. Kedzie Avenue

Tel. 776-8505

DAŽYMAS IR REMODELIAVIMAS

Nėra darbo permažo. Visus paimu. Iš lauko ir vidaus.

Kainos labai prieinamos.

GEDIMINAS BARANAUSKAS

4514 So. Talman Avenue

Tel. 523-0383

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 69th Street

Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolis, Agent

2208½ W. 95th St

Everg. Park, Ill. 60642, - 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIJA

VALDEMARAS BYLAITIS ir VINCAS BRIZGYS

Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak. Šeštadieniais nuo 9 iki 12-tos arba pagal susitarimą.

Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. ČEPĖNAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadieni nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5163

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629